

UNITAT 3	
	EINES MÉS USADES AL NÚVOL PER CREACIÓ DE WEBS COL-LABORATIUS PER COMPARTIR INFORMACIÓ I CONEIXEMENT
CONTINGUTS	
	1. ELS FÒRUMS 2. LES <i>WIKIS</i>
OBJECTIUS	
	1. IDENTIFICAR LES DIFERÈNCIES ENTRE ELS FÒRUMS I LES <i>WIKIS</i> COM A EINES DE CREACIÓ DE WEBS COL-LABORATIVES 2. PARTICIPAR EN UN FÒRUM I A UNA <i>WIKI</i> DE MANERA COL-LABORATIVA

Autors: Simó Calafat / Víctor Herrera/ José Luis Guerrero

Data d'actualització: juliol de 2025

Aquesta obra es difon mitjançant la llicència Creative Commons Reconocimiento-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional License.

1. ELS FÒRUMS

Un fòrum d'Internet és un **lloc de discussió en línia** on les persones publiquen missatges al voltant d'un tema, creant d'aquesta forma un fil de conversa jeràrquic.

Els internautes envien i consulten els missatges d'altres persones usuàries directament en línia. La diferència entre aquesta eina de comunicació i les eines de missatgeria instantània, com WhatsApp, és que en els fòrums no hi ha un «diàleg» en temps real, sinó que només es publica una opinió que serà llegida més tard per algú, que pot respondre o no.

La funció fonamental dels fòrums és **permetre el debat, l'anàlisi i l'intercanvi d'opinions** sobre temes específics entre un grup de persones.

Per exemple, dins l'administració s'hi poden trobar moltes aplicacions:

- Tauler d'anuncis intern d'una Conselleria.
- Per demanar dubtes a companys de feina.
- Facilitar la comunicació interna entre els membres d'un departament administratiu.
- Acumular enllaços recomanats sobre un tema.

Els fòrums serveixen, també, de **repositori de coneixement** gràcies al fet que la informació dins el fòrum es guarda i és accessible de forma permanent. Per exemple, es podria tenir un fòrum entre els funcionaris que tramitessin una convocatòria d'unes subvencions noves on poguessin acordar com gestionar-la, resoldre dubtes, etc. Si es acceptat a convocar les subvencions anys després, els nous gestors podrien accedir al fòrum i conèixer quines decisions es varen adoptar a la convocatòria anterior, els motius d'aquestes decisions... Tindrien molta informació valuosa que els hi facilitaria la feina.

1.1. Elements d'un fòrum

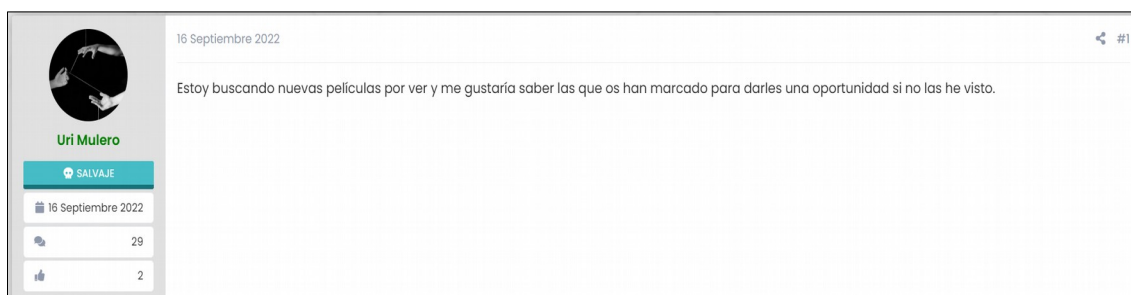
Normalment, el fòrum compta amb diferents fils o temes de discussió, cadascun relacionat amb una àrea de debat diferent.

Un tema de discussió comença amb un missatge o post inicial per part d'un usuari o usuària, al qual van contestant altres usuaris expressant les seves opinions. Els nous missatges que es publiquen dins un tema de discussió estan destinades a continuar el debat o respondre a altres respostes de distints usuaris, creant un fil de missatges publicats sobre el tema que proposa la publicació inicial.

Cada missatge enviat per un usuari es mostra inclòs en un bloc que conté les dades de l'usuari i la data i l'hora en què es va enviar. Els usuaris solen poder editar o modificar les seves publicacions. Per exemple, en el cas d'un fòrum de viatges, un usuari pot iniciar un tema de discussió demanant recomanacions de bons hotels a una ciutat que vol visitar mentre que altres que creuen que coneixen un bon hotel, responen a aquest missatge inicial. Els missatges resposta també poden rebre resposta per altres usuaris i, així l'un darrere l'altre, s'acaba creant un fil o una cadena de missatges que pot augmentar indefinidament.

Als fòrums, la manera clàssica de mostrar els detalls propis d'un membre (com ara el nom i l'avatar) ha estat al costat esquerre de la publicació, en una estreta columna d'amplada fixa, amb els controls de publicació situats a la dreta, a la part inferior del cos principal.

Il·lustració 1: Publicació d'un fòrum

Cada publicació o post té un límit intern generalment mesurat en caràcters que varia depenent del fòrum i sol estar situat entre els 10 caràcters i fins als 10.000, 20.000 o 30.000.

Com a eina de motivació entre els membres del fòrum, aquests solen mesurar quantes publicacions ha fet un determinat usuari per després classificar-lo en diferents categories (p. ex: or, plata i bronze) per demostrar la seva experiència dins el fòrum. D'aquesta manera, els usuaris amb més publicacions fetes sovint es consideren més respectables que els usuaris amb menys publicacions, però no sempre és així. Alguns fòrums consideren que és millor desactivar aquests comptadors de publicacions amb l'esperança que fer-ho farà èmfasi en la qualitat de la informació per damunt de la quantitat.

Els fòrums d'Internet solen **organitzar les discussions en categories** per facilitar als usuaris puguin trobar els missatges que més els interessin. A les categories s'agrupen les discussions en base a la seva temàtica.

Per exemple, al fòrum d'exemple d'aquest curs (<http://cursebap.foroactivo.com>), es troba la simulació d'una plataforma de fòrums interna d'una Conselleria. S'hi diferencien diferents categories, com administració electrònica, procediments administratius, departament de personal, suport informàtic... Gràcies a aquesta organització, un treballador de la Conselleria que té un suggeriment sobre l'ús

dels ordinadors, sap que ha de publicar al fòrum «suport informàtic» aquest suggeriment i els responsables d'informàtica podran localitzar fàcilment aquest suggeriment i respondre.

A una plataforma de fòrums hi ha tres tipus d'usuaris:

- **Usuaris visitants:** Són els usuaris que accedeixen al fòrum per informar-se llegint els missatges publicats o per publicar o respondre missatges d'altres usuaris. Hi ha fòrums que obliguen a tenir un usuari donat d'alta per llegir o publicar missatges i altres fòrums, només demanen un usuari registrat per afegir missatges, però no per llegir-los. Finalment, hi ha fòrums que permeten a les persones usuàries anònimes escriure i llegir missatges.
- **Usuaris moderadors:** Són usuaris a qui se'ls concedeix accés a les publicacions i els fils de tots els membres per tal de moderar la discussió i mantenir net el fòrum (eliminant missatges repetits, sense valor...). Bàsicament, és el deure del moderador administrar els assumptes quotidians d'un fòrum. L'efectivitat relativa d'aquesta gestió d'usuaris té un impacte directe en la qualitat d'un fòrum en general, el seu atractiu i la seva utilitat com a comunitat d'usuaris interrelacionats.
- **Administradors:** Són els usuaris que administren els detalls tècnics necessaris per executar el lloc. Com a tals, es pot promocionar i degradar membres com a usuaris moderadors, administrar les regles, crear categories i subcategories, així com fer qualsevol operació de base de dades (còpia de seguretat de la base de dades, etc.). Els administradors moltes vegades també actuen com a moderadors. Els administradors també poden fer anuncis a tot el fòrum o canviar l'aspecte visual d'un fòrum.

1.2. Regles generals d'un fòrum

La forma d'ús d'un fòrum s'ha de fer de forma que es creï un entorn propici per discussions amenes, amb respecte i productives. Per això, s'han establert una sèrie de normes comunes a tots el fòrums, aquestes **normes** són:

- Hem de llegir les regles del fòrum abans de publicar qualsevol cosa. Els fòrums solen tenir normes específiques sobre el que es pot i no es pot publicar, així com sobre el comportament acceptable a la comunitat. Assegureu-vos de conèixer i seguir aquestes regles per evitar ser sancionat o expulsat del fòrum.

- Sigues específic i clar a les teves publicacions. Assegureu-vos que les vostres publicacions siguin clares, concises i específiques. Si tens una pregunta, inclou tota la informació necessària perquè altres et puguin ajudar.
- Abans d'obrir un nou tema de discussió, s'ha de buscar dins el fòrum si ja existeix un article amb el mateix tema o tema molt similar. En cas que les respostes que hi hagin al tema no contenguin la informació que necessitis, pots afegir una resposta per demanar més informació.
- Intentar no obrir molts temes de discussió. Si es necessita fer un altre comentari relacionat o molt semblant a un article que ja has publicat, és millor afegir-lo com un comentari al teu article i no enviar un altre nou.
- Heu de ser respectuosos amb les opinions dels altres usuaris i evitar comentaris ofensius amb un llenguatge ofensiu, discriminatori o groller. Assegureu-vos que les vostres publicacions siguin llegibles i estiguin lliures d'errors gramaticals i ortogràfics.

1.3. Funcionament d'un fòrum

En aquest curs s'ha seleccionat la plataforma de fòrums de Foroactivo per mostrar com és un fòrum habitual d'Internet.

Registrar-se a un fòrum

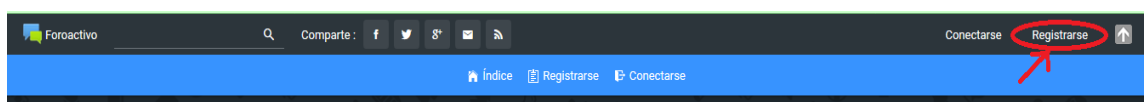
L'adreça per accedir al fòrum que utilitzarem al curs és «<http://cursebap.foroactivo.com/>». El primer que s'ha de fer és registrar-se com un usuari visitant del fòrum.

A l'exercici 1 de la unitat heu d'entrar amb el nom d'usuari i la contrasenya que s'indica a l'enunciat de l'exercici.

No es necessari fer el procés de registrar-vos.

Per fer-lo s'haurà de prémer en l'opció «Registrar-se» de la part dreta del menú superior de la pàgina.

Il·lustració 2: Accés per registrar-se a foroactivo

Primer de tot s'ha de llegir i acceptar els termes de servei del fòrum. Després, haureu d'omplir el formulari de registre indicant quin nom d'usuari voleu, aquest

nom apareixerà en els comentaris que fareu al fòrum, una adreça de correu electrònic de contacte i una contrasenya per identificar-vos.

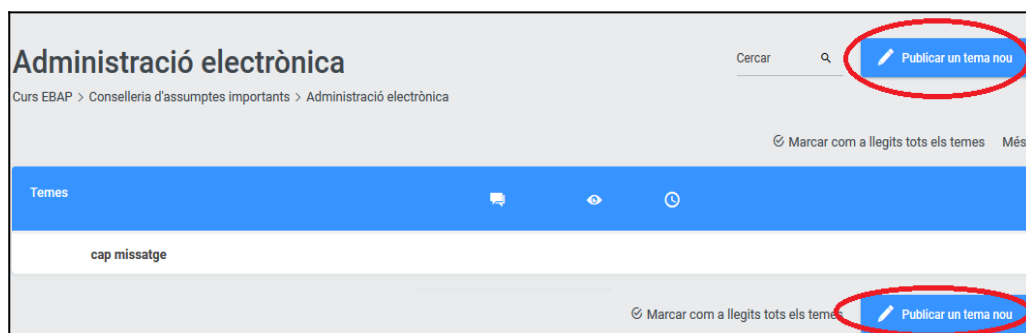
A la pantalla següent es tornarà a demanar la mateixa contrasenya i requerirà una petita prova per verificar que sou una persona i no un programa automàtic.

Il·lustració 3: Finestra d'alta d'usuari

Una vegada creat el compte d'usuari al fòrum, es requereix l'activació del mateix amb una clau d'activació que s'envia a l'adreça de correu electrònic que heu proporcionat. Haureu de revisar la vostra bústia de correu per obrir el correu electrònic que us enviarà i premer un enllaç per obrir una pàgina web que activarà el vostre usuari.

Iniciar un tema de discussió

Per iniciar un tema de discussió s'ha de seleccionar la categoria on es vol publicar el primer missatge sobre un tema o pregunta. Per exemple, és la primera vegada que estam redactant un document que s'ha de notificar de forma electrònica i dubtam si el document ha de ser igual o no al que es redactava amb notificació en paper. Hauríem d'anar a la categoria d'administració electrònica i pitjar el botó «Publicar un tema nou».

Il·lustració 4: Crear un tema nou

S'obrirà un formulari on podem indicar quin títol tindrà l'article i escriure el seu contingut.

El títol del tema serà el que es visualitzarà a la llista de temes del fòrum, convé que sigui un títol descriptiu de l'assumpte del qual es vol debatre i que ajudi als usuaris del fòrum a saber què trobaran si accedeixen a l'article. No han de ser títols gaire breus que no diguin res, ni títols molt llargs que avorreixin. Per exemple, és millor un títol com «Canvis en documents que s'han de notificar electrònicament» que un títol gaire genèric com «Dubte sobre notificació electrònica».

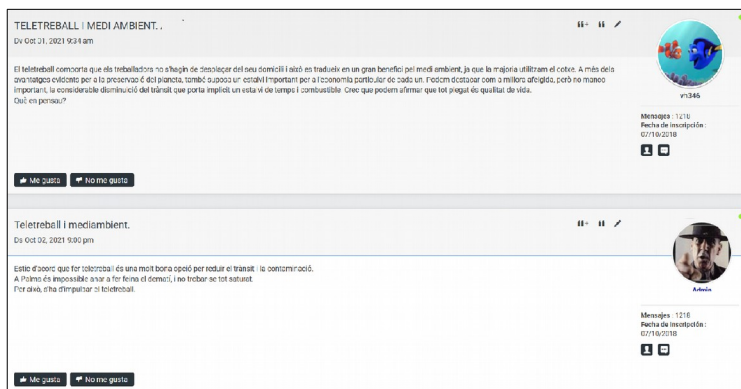
El contingut de l'article es redacta dins d'un editor de text. Hem d'escriure el cos de l'article i tenim la possibilitat de modificar el format i color del text, paràgrafs, inserir enllaços, imatges, cites... A diferència d'un editor de text convencional, no podem visualitzar aquests canvis d'una manera immediata, sinó que afegeix etiquetes entre caràcters claudàtors [] per indicar com ha de mostrar-se el text al fòrum. Per exemple, el text «Ciutat de [b] Palma [/b]» indica que la paraula Palma ha de sortir en negreta. Al publicar-lo, apareixeria com «Ciutat de **Palma**»

Per finalitzar, es podran fer tres accions amb l'article:

1. Enviar-lo al fòrum per a que quedi publicat i accessible als usuaris.
2. Previsualitzar-lo per veure exactament com quedarà al fòrum sense les etiquetes de marques. L'article que s'ha previsualitzat no queda publicat al fòrum.
3. Descartar-lo si anam a una altre part del fòrum o tancam la finestra del navegador.

Il·lustració 5: Formulari per redactar un article nou al fòrum

Els articles publicats poden rebre respostes dels usuaris polsant el botó «Respondre al tema». La resposta s'edita exactament igual que el missatge original. Una vegada publicada, les respostes es mostren ordenades de forma cronològica.

Il·lustració 6: Resposta a un article al fòrum

2. Wikis

Un *wiki* és un lloc web on els usuaris poden editar o afegir contingut a una pàgina web d'una forma simplificada, sense necessitat de tenir coneixements informàtics. Els *wikis* pertanyen al grup de tecnologies Web 2.0 que **faciliten la col·laboració entre els seus usuaris i promouen la participació** en l'elaboració dels continguts en línia. Gràcies a la seva simplicitat, es permet als redactors del contingut dels *wikis* centrar-se exclusivament en els propis aspectes del contingut, fent-los independents dels detalls tècnics per a la seva publicació a la web.

Els *wikis* són perfectament **adequats per crear i gestionar un text no jeràrquic**. A un *wiki* no hi ha un ordre establert de com llegir accedir a la informació que contenen les seves pàgines web. Cada pàgina es pot entendre de forma individual i conté enllaços a altres pàgines del *wiki* amb coneixements relacionats amb ella. No hi ha cap estructura predeterminada; en canvi, tots els participants la desenvolupen en un procés autoorganitzat. Per tant, un *wiki* no és un instrument d'informació passiva, sinó un d'actiu.

El major problema dels *wikis* és que, de la mateixa manera que estan **obertes a totes les persones** que construeixen, també ho estan a persones que destrueixen o falsegen la informació, el que constitueix el principal acte de vandalisme contra les *wikis* o simplement ho fan per error o desconeixement.

La mateixa filosofia col·laborativa dels *wikis* s'ha demostrat que és el millor antídoto d'aquests actes vandàlics o accidentals, ja que són els propis usuaris els que ràpidament s'encarreguen de corregir aquestes anomalies. Per contrarestar aquests actes i com a mesura de seguretat les *wikis* aporten l'historial de les pàgines creades, de manera que fàcilment es recupera la possible informació danyada tornant a una versió anterior. D'una manera igual algunes *wikis* exigeixen el registre d'usuaris per a l'edició de continguts, tenint així un control d'aquelles persones que puguin causar danys en la informació.

La major aplicació de les *wikis* s'ha centrat en la creació d'**enciclopèdies col·laboratives**, sent el seu principal exponent la **Viquipèdia** que constitueix el major lloc de consulta en línia de l'actualitat.

Els wikis normalment tenen el seu àmbit d'existència natural en llocs web a Internet o Intranets de comunitats que treballen al voltant de alguna àrea d'interès, i la majoria d'elles es creen de forma col·laborativa. Així doncs, constitueixen normalment el repositori de coneixement en el qual qualsevol comunitat formada al voltant d'un tema d'interès, publica la seva informació per a la consulta per part de la resta d'usuaris.

2.1. Usos de les eines *Wiki*

2.1.1. Wikis a l'administració pública

L'ús d'eines *wiki* dins de les administracions públiques suposen una **oportunitat per modificar la forma de gestionar el coneixement** dins de la seva organització i participar en el que s'anomena la "societat del coneixement". El sorgiment de noves eines tecnològiques i de comunicacions, com Internet, han fet que la productivitat de les organitzacions, siguin empreses privades o administracions públiques, no depengui tant dels recursos humans i materials de què disposi, sinó de com gestioni la seva informació i coneixement, és a dir, com captura, elabora, guarda i distribueix el saber de l'organització.

El funcionament tradicional de les administracions públiques és de tipus burocràtic, en què l'organització està fortament jerarquitzada i la difusió del coneixement es realitza de forma vertical a través de la jerarquia de càrrecs. Per exemple amb les instruccions emeses per la direcció per informar els treballadors sobre un canvi en el funcionament intern d'una Conselleria.

Per la pròpia filosofia col·laborativa i oberta de les *wikis*, el seu ús en les administracions públiques dóna la possibilitat de **transformar el funcionament intern** d'aquestes organitzacions, cap a un funcionament més horitzontal i participatiu, on la informació i el coneixement s'elabori i comparteixi d'una manera directa entre tots els membres d'administració pública d'una forma col·laborativa. Aquest model de funcionament permet **millorar l'eficàcia i eficiència de l'organització i, a més, facilitar la transparència** de la seva gestió, en desar les *wikis* un històric de tots els canvis realitzats i l'autor o autora d'aquests canvis.

Els *wikis* permeten que les idees dels empleats dels nivells inferiors tinguin un espai on projectar-se, i no passin desapercebudes, ni es quedin atrapades per barreres jeràrquiques o traves burocràtiques. Permet involucrar als treballadors

públics en la creació de la informació pública, i fins i tot en el propi procés de creació de polítiques públiques.

L'ús de *wikis* s'enfronten a alguns **desavantatges**. El seu procés d'instal·lació i integració en entorns del sector públic pot resultar conflictiu, en integrar una nova forma de treballar diferent a la pròpia de l'organització. La col·laboració, fins i tot amb les eines de revisió, discussió i historial de canvis que incorporen les *wikis*, poden no ser suficients per resoldre disputes sobre el contingut publicat o desavinences en la gestió col·lectiva de la plataforma. Però el principal problema és la corba d'aprenentatge de l'eina. Moltes organitzacions solen malinterpretar la seva finalitat i utilitzen les *wikis* com a meres blocs, com a lloc on guardar arxius o com a lloc on realitzar debats. La principal solució a aquests problemes passa per un correcte enteniment del objectius dels *wikis* i una correcta formació en el seu ús als treballadors i gestors públics.

L'ús dels *wikis* en una administració pública no té perquè restringir-se a un ús intern només per a treballadors i directius, sinó en determinats casos convé obrir-se a la participació ciutadana, permetent que qualsevol ciutadà pugui participar en l'elaboració dels continguts costat dels treballadors públics.

Com a exemple de *wiki* del sector públic ha la *wiki* del web Novagob, que és una comunitat d'empleats públics orientada a millorar l'administració pública. «<https://red.novagob.org/wikigobs/enciclopedia-wikigob/>». Cada pàgina WikiGob es editada de manera col·laborativa pels membres de la comunitat, i revisada per l'equip de gestors de contingut del web.

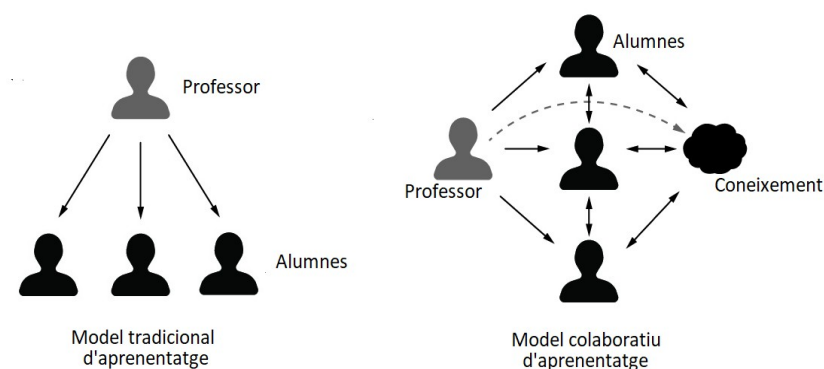
2.1.2. L'ús dels *wikis* en l'entorn docent

Els *wikis* són perfectes com a repositori d'informació a l'hora de desenvolupar productes de forma col·lectiva, i el seu ús és altament recomanat tant per a les tasques d'alumnes, com per a la coordinació dels docents. Es pot utilitzar una *wiki* per generar un producte col·lectiu per part d'una classe, ja que a més d'avaluar la capacitat de treball en grup, es poden crear comptes individuals als alumnes per poder realitzar un seguiment de les aportacions i progressos de forma individual.

Alhora, es pot crear un *wiki* entre els docents que preparen el material d'una assignatura, i usar-lo com a repositori d'informació.

L'ús d'eines *wikis* permet models d'aprenentatge nous on els estudiants aprenen millor mitjançant la creació activa de les seves pròpies estructures de coneixement (model constructivista d'aprenentatge), a diferència dels models tradicionals en què l'educació és un flux d'informació unidireccional de professors a alumnes.

Il·lustració 7: Models d'aprenentatge

Els *wikis* permeten als estudiants crear i organitzar de manera col·laborativa les estructures del seu coneixement i són un suplement valuós per a l'aprenentatge a l'aula, ja que permeten als estudiants reformular el coneixement, integrar conceptes en múltiples conferències i assegurar-ne la comprensió. El potencial perquè els estudiants interactuïn entre ells a través del *wiki* serveix tant d'un paper social com educatiu.

Com que els professors també són lliures d'interactuar amb un *wiki*, també poden participar guiant l'estructura i el contingut.

Els *wikis* poden ser poderosos en el context d'un curs perquè permeten als alumnes construir en el treball els aprenents anteriors, creant un document robust i refinat. A més, poden proporcionar beneficis específics de tasques: quan els *wikis* es van utilitzar per treballar en grup en un programa d'infermeria, els estudiants van considerar que ajudava a construir el coneixement, controlar el progrés i evitar treballs redundants.

Les eines *wiki* permeten revisar totes les edicions realitzades per qualsevol usuari en particular. Aquesta característica és útil per als professors de classes en què les qualificacions per als projectes en grup estan determinades per les contribucions d'estudiants individuals a un *wiki*.

2.1.3. Projectes enciclopèdics

L'ús més exitós i conegut de les eines *wiki* és per **elaborar enciclopèdies en línia**, és a dir, un web que contengui tots els coneixements possibles amb pretensió de ser objectiva i universal. Per poder abordar un projecte tan gran, permeten que tothom pugui participar en la seva redacció. Alguns exemples populars de wikis enciclopèdiques inclouen [Wikipedia](#) i [Wiktionary](#).

Aquestes plataformes han democratitzat l'accés al coneixement en proporcionar informació d'alta qualitat i fiable de manera gratuïta i accessible per a qualsevol persona amb accés a Internet. Això ha estat especialment important per a persones en països en desenvolupament o de baixos ingressos que altrament no tindrien accés a informació d'alta qualitat.

A més, les wikis enciclopèdiques han permès a les persones de tot el món col·laborar i compartir informació en temps real, cosa que ha portat a un intercanvi global de coneixements. La comunitat global d'usuaris de Wikipedia ha creat un espai en línia per compartir i discutir informació en un ambient col·laboratiu i respectuós, fet que ha fomentat el desenvolupament de noves idees i l'avenç del coneixement en diverses àrees.

La *wiki* enciclopèdica més popular és la Viquipèdia, que es troba **entre el 10 llocs més visitats a Internet del món**. Es veurà amb més detall la Viquipèdia en apartat posterior d'aquesta unitat.

També existeixen els *wikis* temàtics, com per exemple els *wikis* de viatges com (https://wikitravel.org/en/Main_Page), una referència per ajudar a organitzar viatges pel món. És una *wiki* on qualsevol persona pot editar-la però disposa d'un equip d'administradors que revisen els canvis per evitar continguts vandàlics o de publicitat.

2.1.4. Wikis regionals

Una *wiki* regional (o Local és una *wiki* utilitzada com a base de coneixement i xarxa social per a una localització geogràfica específica, com una ciutat, barri... La idea és que els habitants d'aquesta regió, les persones que la coneixen millor, siguin els que introdueixin aquesta informació i que la seva feina col·laborativa serveixi per crear o reforçar les relacions entre els veïns, creant un sentiment de comunitat.

Una *wiki* regional conté informació específica d'històries, idees, persones i llocs relacionats amb una regió específica. Gran part d'aquesta informació pot ser que no sigui apropiada per a enciclopèdies genèriques com Viquipèdia (per exemple, un article sobre una botiga d'una ciutat), però són apropiats per aquest tipus de *wikis*.

Aquestes *wikis* serveixen perquè els residents d'una regió puguin aprendre i compartir el seu coneixement de la seva comunitat amb els altres membres de la comunitat. El seu objectiu, més enllà d'aprendre sobre la seva comunitat, és permetre que les persones col·laborin per escriure com veuen a la seva comunitat i, fins i tot, organitzar-se per les coses que volen canviar.

Un exemple de *wiki* regional, és la *wiki* de Madrid «<https://madripedia.wikis.cc/>».

Il·lustració 8: wiki regional de Madrid

2.2. Viquipèdia

El terme de Viquipèdia (Wikipedia en anglès) prové del terme hawaïà "*wiki*" que significa ràpid i del terme anglès "encyclopedia" (enciclopèdia). És un **wiki lliure, políglota, universal i sense ànim de lucre** que constitueix la enciclopèdia més gran/grossa en línia del món.

El seu lema és «L'enciclopèdia lliure que tots podem editar» i es regeix per tres principis:

- És una enciclopèdia, entesa com a suport que permet la recopilació, l'emmagatzematge i la transmissió de la informació de forma estructurada.

- És un *wiki*, pel que, amb petites excepcions, pot ser editat per qualsevol.
- És de contingut obert (els seus continguts poden ser utilitzats de forma lliure i gratuïta per tothom).

La Viquipèdia està versionada en més de 320 idiomes diferents i posseeix més de 63 milions d'articles que han estat redactats de forma conjunta per usuaris desinteressats. La gran varietat d'idiomes disponibles a Wikipedia permet que les persones de tot el món puguin accedir a informació en la seva llengua materna i contribuir a la plataforma en el seu propi idioma. Cada dia s'afegeixen i modifiquen milers d'articles, **està en constant millora**.

La Viquipèdia va ser creada amb la idea que la col·laboració entre usuaris permetés la millora dels articles, i així produir textos de qualitat, de manera similar que altres projectes de desenvolupament d'aplicacions lliures. Els canvis realitzats en un article són visibles de manera instantània sense passar una revisió, per la qual cosa poden contenir errors o contrasentits.

Hi ha controvèrsia sobre la seva fiabilitat i precisió a causa que qualsevol pot participar en la seva elaboració, sense que sigui necessari que siguin professionals de la matèria. La revista científica Nature va declarar que la Viquipèdia en anglès era gairebé tan exacta en articles científics com l'Encyclopaedia Britannica. L'estudi es va realitzar comparant 42 articles d'ambdues obres per un comitè d'experts sense que aquests sabessin de quina de les dues enciclopèdies provenien. El resultat va ser que Viquipèdia tenia gairebé el mateix nivell de precisió que l'Enciclopèdia Britànica, però tenia una mitjana d'un error més per article.

Altres estudis més recents han trobat que la qualitat i precisió dels articles de Wikipedia varia significativament segons el tema i l'idioma en què s'escriuen. Tot i això, en general, s'ha demostrat que Wikipedia és una font d'informació fiable i útil per a una àmplia varietat de temes.

La Viquipèdia té dos tipus d'editor per crear o modificar articles:

- **L'editor de Wikitext:** Incorpora un llenguatge de marcació especial per a l'elaboració de pàgines *wikis*. És el primer editor que la Viquipèdia va tenir. És versàtil però requereix cert coneixement de codificació bàsica.
- **L'editor Visual:** és una interfície d'edició que funciona igual que un processador de textos. Es va afegir a la Viquipèdia per permetre que més persones poguessin col·laborar en els continguts de la Viquipèdia.

En aquest curs es mostrarà com editar utilitzant l'editor visual perquè es més fàcil d'utilitzar i permet fer, pràcticament, el mateix que l'edició amb Wikitext.

2.2.1 Funcionament

Registrar-se

Per a l'edició de continguts en Viquipèdia no cal estar registrat, però si ho fem tindrem algunes millores associades al nostre perfil. Per entrar de forma identificada premerem damunt «Inicia la sessió» **(1a)** o per crear un nou compte a «Crear un compte» **(1b)**.

Il·lustració 9: Pàgina d'inici de sessió

Si ja estiguéssim identificats només hauríem d'omplir les dades **(1c)** de nom d'usuari i contrasenya i prémer «Inicia sessió». Si en alguna ocasió oblidem la contrasenya, podem recuperar-la amb l'opció «Heu oblidat la contrasenya?» **(1d)**.

Si accedim per primera vegada, haurem de prémer sobre l'enllaç a crear un nou compte **(1a)** i a la finestra de «Crea un nou compte» emplenar els camps: usuari, contrasenya i, opcionalment, un correu electrònic de contacte i prémer “Crea el meu compte.”

Si hem facilitat l'adreça e-mail, rebrem un missatge automàtic al nostre correu electrònic que haurem de confirmar. L'enllaç de confirmació només serà vàlid uns dies.

El funcionament, igual que a la resta de *wikis*, és molt simple i es resumeix amb: "edita, enllaça i guarda".

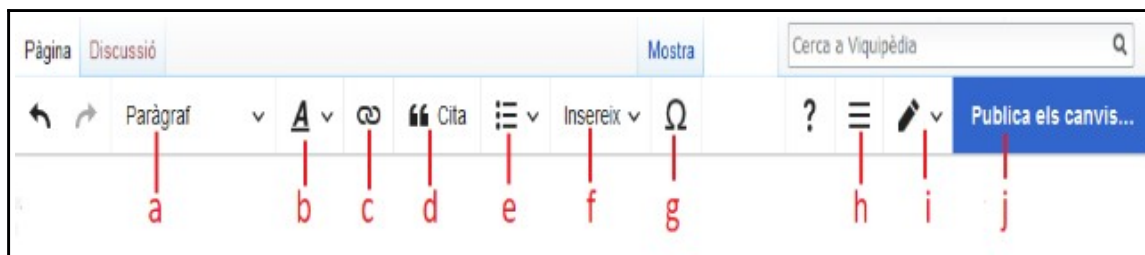
Com la resta de wikis, Viquipèdia es compon de pàgines web i en buscar qualsevol terme al seu buscador ens ho localitza a la pàgina que el conté. Així per editar un contingut determinat, simplement hem d'anar a la pàgina d'aquest contingut i, si volem col·laborar, prémer sobre l'enllaç «Modifica» (1) de la pestanya superior per modificar-lo: corregint o ampliant el contingut que creguem que està incomplet.

Hi ha pàgines que no es poden modificar, aquestes pàgines es denominen «pàgines protegides». La protecció pot afectar només els usuaris anònims (no registrats) i els usuaris nous (no autoconfirmats) o tots els usuaris llevat dels administradors. La protecció pot ser temporal o indefinida. El motiu de protecció sol ser per protegir certes pàgines d'atacs de vàndals o quan grups d'editors no es posen d'acord en els seus continguts i es bloqueja la pàgina fins que no s'arriba a un consens.

Il·lustració 10: Opció de modificar article

En prémer sobre «Modifica» (1) es modificarà la pantalla i passarem al mode d'edició de la pàgina, on apareixerà un menú amb diferents opcions.

Il·lustració 11: Menú de la pàgina

1. Format de paràgraf: permet usar formats de text estandarditzats, per exemple crear encapçalaments i subtítols. El format de text normal es diu «Paràgraf», les seccions de la pàgina principal es diuen «Capçalera» i els subtítols «Subtítol 1», «Subtítol 2», etc.
2. Estil de text disponibles: conté opcions de format incloent «negreta (B)», «cursiva (I)», «subratllat (U)», «superíndex (x2)», i «subíndex (x2)». Aquest format s'aplica a qualsevol text que es seleccioni.
3. Enllaç a una altra pàgina. Podem seleccionar un fragment del text i afegir-li un enllaç cap a altre pàgina web.
4. Cita: permet inserir una referència com a cita o nota al peu. Aportar referències és de summa importància per a permetre al lector contrastar la informació descrita en l'article, alhora que s'ofereix una possibilitat d'ampliar el contingut de l'article. Una enciclopèdia necessita fonts per garantir la seva credibilitat.
5. Estructura del text: permet afegir llistes amb vinyetes i llistes numerades.
6. Insereix: Permet afegir a la pàgina diferents elements com imatges, taules, gràfics, fórmules matemàtiques...
7. Caràcters especials: Permet afegir caràcters que no apareixen al teclat de l'ordinador.
8. Opcions de pàgina: En aquest menú hi ha opcions per ajustar les configuracions de la pàgina, com ara classificar la pàgina en categories, l'idioma, o la llista d'articles sobre el mateix tema en altres idiomes
9. Canvi tipus d'edició: Permet passar de l'editor visual a l'editor en text sense perdre els canvis que s'hagin fet.
10. Publicar els canvis: Veure l'apartat «Guardar els canvis»

Els enllaços

Els enllaços són una part fonamental del funcionament de Wikipedia, ja que permeten que els usuaris naveguin i explorin la informació de manera més efectiva. En primer lloc, els enllaços s'utilitzen per connectar articles relacionats entre si, la qual cosa ajuda els lectors a comprendre un tema més ampli. Per exemple, si esteu llegint un article sobre la Revolució Francesa, els enllaços us permeten accedir a altres articles relacionats, com la biografia de Napoleó Bonaparte o la història de la guillotina.

Els enllaços també s'utilitzen per donar crèdit a la informació i les fonts utilitzades en un article. Si s'inclou informació d'una font externa, cal proporcionar un enllaç perquè els lectors puguin verificar la informació per ells mateixos. D'aquesta manera, es garanteix la precisió i la fiabilitat de la informació presentada a la Viquipèdia.

L'ús del menú d'enllaç () obre un quadre de diàleg que permet buscar enllaços interns dins de vikipèdia. Fent clic al botó «Intro» o el botó «Fet» fa que el vincle aparegui a la pàgina.

Il·lustració 12: Quadre de diàleg de cerca d'enllaços

Els enllaços externs (a altres pàgines web) poden ser creats usant la llengüeta «Lloc web extern» i introduint la URL a la caixa. En els articles s'han d'inserir únicament en la secció Enllaços externs, a la part inferior de la pàgina.

Afegir imatges

Agregar imatges als articles de Wikipedia és essencial per millorar la qualitat i la comprensió del contingut. Les imatges poden ajudar a il·lustrar conceptes complexos o abstractes, i també poden proporcionar una millor comprensió visual dels temes tractats. A més, les imatges poden ser útils per trencar grans blocs de text, cosa que facilita la lectura i la comprensió del contingut.

Per afegir una nova imatge (o un altre tipus d'arxiu multimèdia) a la pàgina, fes clic a la icona «Multimèdia» (imatge de muntanyes) al menú "Insereix". La imatge s'agregarà on estigui el cursor.

Fent clic a la icona «Multimèdia» s'obre un quadre de diàleg que busca d'una manera automàtica a *Wikimedia Commons* i al teu *wiki* local, arxius multimèdia relacionats amb el títol de la pàgina que estàs editant. Pots canviar la cerca canviant el text a la casella de cerca del quadre de diàleg.

Per triar un fitxer, fes clic a la seva imatge de miniatura. Això situa la imatge a la pàgina que estàs editant.

Il·lustració 13: Quadre de diàleg per afegir una imatge

Després que la imatge que vas seleccionar s'hagi inserit en la pàgina, s'obrirà un altre quadre de diàleg. Aquest quadre de diàleg permet afegir i editar la llegenda de la imatge. Aquesta pot contenir format i enllaços.

El quadre de diàleg de mitjans també et permet afegir llegendes de text alternatives, per ajudar els usuaris que fan servir lectors de pantalla o que hagin desactivat la visualització d'imatges.

Guardar els canvis

Una vegada que estàs d'acord amb les modificacions fetes, és hora de guardar-les. Quan guardes les teves edicions, immediatament canvia la pàgina de pèdia que estaves editant (per cancel·lar les edicions, tanca la finestra del navegador abans de guardar).

Quan hakis acabat d'editar, fes clic al botó blau «Publicar els canvis» de la barra d'eines. Això obrirà un quadre de diàleg en la qual pots resumir les teves edicions. Aquest resum ajuda a altres persones a comprendre el que has modificat.

The screenshot shows a dialog box for publishing changes. At the top, there are three buttons: 'Continua editant' (disabled), 'Deseu el canvis' (disabled), and 'Publica els canvis' (active). Below these is a section titled 'Resum (ajudeu a entendre els canvis amb una breu descripció, més info):'. It contains a text input field with the placeholder 'Descriu el que heu canviat'. Below the input field are two checkboxes: 'Aquesta és una edició menor (info.)' and 'Vigila aquesta pàgina'. At the bottom of the dialog is a button labeled 'Revisa els canvis'. A paragraph of text is visible below the checkboxes, mentioning 'condicions d'ús', 'licència CC-BY-SA 3.0', and 'GFDL'.

Il·lustració 14: Quadre de diàleg per publicar els canvis

Si només has fet canvis d'ortografia o de format, marcar el teu edició com menor pot ser útil per a altres persones. A més, si vols rebre una notificació dels canvis futurs que es produeixin a la pàgina, pots afegir-la a la vostra llista de seguiment marcant «Vigila aquesta pàgina» (només disponible per a aquelles persones que hagin accedit amb el seu compte).

El botó «Revisar els canvis» mostra el article senyalant els canvis que s'han fet, per si es vol revisar-los. El botó «Continua editant» et torna a la pàgina que s'estava editant, on es pot fer més canvis (es poden guardar tots els canvis més tard).

Pàgina de discussió

Cada article de la Viquipèdia té una pàgina de discussió associada, accessible per la pestanya «Discussió», és un espai destinat als editors per parlar sobre els canvis a fer en el article.

L'objectiu de les pàgines de discussió és facilitar l'intercanvi d'opinions entre els col·laboradors, amb l'objectiu de millorar els articles o el funcionament de la Viquipèdia en general. Per tant, hi són pertinents qüestions, crítiques, comentaris, propostes per canviar el text, etc. Quan hi ha una controvèrsia sobre el contingut d'un article entre editors, se inicia un fil de discussió per intentar trobar un consens sobre el tema objecte de disputa.

La Viquipèdia no és un fòrum de discussió i el seu propòsit bàsic és construir una enciclopèdia. Aquestes pàgines no es poden utilitzar per altres temes que no sigui la millora de l'article, ni s'han d'exposar punts de vista personals sobre el tema, ni iniciar discussions ideològiques, fer propaganda o publicitat...

Pàgina d'historial

Hi ha una pàgina d'historial per als articles editables de la Viquipèdia. Es pot accedir des de la part superior de la pàgina a la pestanya «Mostra l'historial». L'historial d'un article mostra l'ordre en què es van realitzar canvis al contingut de l'article. Consisteix en un llistat amb text, data i hora de cada versió de la pàgina en qüestió, l'usuari que la va fer, una **m** que apareix només quan l'edició s'ha marcat com a «edició menor» i un resum.

En fer clic sobre «**(act)**» es poden veure les diferències amb la versió actual i en fer clic sobre «**(ant)**» es poden veure les diferències amb la versió anterior. Per comparar dues versions s'han de seleccionar primer els cercles de cada versió i després prémer el botó «Comparar versions seleccionades».

També existeix per a cada versió guardada a l'historial, l'opció «Desfés» que serveix per eliminar els canvis que s'han fet a l'article.